

Ο Ιερός Μουσουλμανικός Νόμος μπορεί να εφαρμόζεται στη χώρα μας μόνο στο βαθμό που δεν αντιβαίνει στο Σύνταγμα, τους νόμους και τις διεθνείς συμβάσεις. Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, το ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας σε θέματα δικαιωμάτων του ανθρώπου έχει ήδη, στις 7/5/2003, στις 23/2/2005 και στις 31/3/2005, με αποφάσεις της Ολομέλειάς της, αποδοκιμάσει την πρακτική του Μουφτή της Κομοτηνής να τελεί γάμους δι' αντιπροσώπου και μέγιστα γάμους ανήλικων παιδιών. Οι γάμοι αυτοί πρέπει να θεωρούνται άκυροι ή ανυπόστατοι, αφού αντιβαίνουν στις συνταγματικές αρχές της ισότητας και στους περιορισμούς που επιβάλλονται από το Σύνταγμα και την ΕΣΔΑ για λόγους δημόσιας τάξης.

Σημειώνεται ότι ο Μουφτής εφαρμόζει κατά την κρίση του τους κανόνες της σαρίας ή θρησκευτικά ή κοινωνικά μουσουλμανικά έθιμα. Η ανασφάλεια δικαίου είναι χαρακτηριστική.

Το κατατεθέν στη Βουλή νομοσχέδιο περιέχει διατάξεις προς τη σωστή κατεύθυνση. Δημιουργεί τεκμήριο δικαιοδοσίας των κοινών για όλους τους έλληνες πολίτες δικαστηρίων, για πρώτη φορά, ως προς τις διαφορές των μουσουλμάνων ελλήνων πολιτών. Παράλληλα όμως διατηρεί την προαιρετική εφαρμογή των υφιστάμενων αρμοδιοτήτων του Μουφτή.

Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου σημειώνει ήδη στις 25/11/2010 στις παρατηρήσεις της επί της 7^{ης} Περιοδικής Έκθεσης της Ελλάδας (περίοδος 2005 - 2008) προς την Επιτροπή του ΟΗΕ για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά της γυναίκας, ότι πρέπει οι δικαστικές και διοικητικές αρμοδιότητες του Μουφτή να καταργηθούν και αυτός να περιοριστεί μόνο στα θρησκευτικά του καθήκοντα.

Ο Μουφτής είναι δημόσιος λειτουργός διοριζόμενος με προεδρικό διάταγμα με πρόταση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, για θητεία δέκα ετών, είναι κάτοχος πτυχίου ανώτατης ισλαμικής θεολογικής σχολής ή διπλώματος Ιτζαζέτ ναμέ ή διατέλεσε Ιμάμη επί δεκαετία. Χωρίς νομικές γνώσεις, ασκεί δικαστικά καθήκοντα μεταξύ μουσουλμάνων ελλήνων επί γάμων, διατροφών, επιτροπειών, κηδεμονιών, χειραφείας ανηλικών, ισλαμικών διαθηκών και της εξ αδιαθέτου διαδοχής, εφόσον οι σχέσεις αυτές διέπονται από τον Ιερό Μουσουλμανικό Νόμο. Είναι σαφές ότι ο θεσμός του Μουφτή δεν καλύπτεται από τις συνταγματικές εγγυήσεις της δικαστικής ανεξαρτησίας. Εξάλλου, ο διοριζόμενος δίδει τον όρκο του δημόσιου υπαλλήλου, είναι ανώτατος δημόσιος υπάλληλος.

Η σύγχυση αρμοδιοτήτων μεταξύ θρησκευτικών, διοικητικών και δικαστικών καθηκόντων του Μουφτή πρέπει το συντομότερο να αρθεί. Δημιουργεί αξεπέραστα συνταγματικής φύσης προβλήματα. Ο περιορισμός του Μουφτή σε μόνο τα θρησκευτικά του καθήκοντα θα τον καταστήσει περισσότερο ανεξάρτητο και

σίγουρα πλήρως αποδεκτό από όλους τους μουσουλμάνους έλληνες πολίτες της περιοχής στην οποία ασκεί την αρμοδιότητά του. Εμπόδιο προς τούτο, κατά τη γνώμη μου δεν αποτελεί η Συνθήκη των Αθηνών του 1913, αφού των ρυθμίσεών της, αν αυτές ακόμη ισχύουν, υπερισχύουν οι συνταγματικές διατάξεις περί της διάκρισης των εξουσιών, αλλά και οι ρυθμίσεις των νεότερων διεθνών κειμένων περί των δικαιωμάτων του ανθρώπου, μετά των οποίων το Σύμφωνο του ΟΗΕ για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα και κυρίως η ΕΣΔΑ, το άρθρο 6 της οποίας δύσκολα μπορεί να ανεχθεί την άσκηση δικαστικών καθηκόντων από ένα τέτοιο όργανο που ασκεί παράλληλα και θρησκευτικές και διοικητικές αρμοδιότητες.

Σημειωτέον ότι, ως προς την ανάδειξη του Μουφτή από όλους τους μουσουλμάνους έλληνες υπηκόους της περιφέρειάς του, το Συμβούλιο της Επικρατείας με την 466/2003 απόφασή του (υπό την Προεδρία μου) είχε αποκρούσει το σχετικό επιχείρημα, αναφέροντας ότι «η εκλογή (των μουφτήδων) από όλους τους μουσουλμάνους Έλληνες υπηκόους της περιφέρειάς του, θα ήταν αντίθετη με τον τρόπο ορισμού των λοιπών δημοσίων υπαλλήλων και των δικαστικών λειτουργών, σύμφωνα με την ελληνική συνταγματική έννομη τάξη, κατά την οποία, σύμφωνα με όλα τα ελληνικά Συντάγματα (βλ. ήδη άρθρ. 103 και 87 του Σ. 1975), τόσο οι δημόσιοι υπάλληλοι όσο και οι δικαστικοί λειτουργοί δεν εκλέγονται από τους έλληνες πολίτες...». Κρίθηκε επίσης ότι δεν παραβιάζεται, με τις ισχύουσες ήδη ρυθμίσεις, το άρθρο 14 της ΕΣΔΑ, ενόψει και του ότι οι θρησκευτικοί και πνευματικοί αρχηγοί των ορθόδοξων χριστιανών ελλήνων επιλέγονται με ειδική διαδικασία που ορίζει ο νόμος, χωρίς να παρέχεται η δυνατότητα εκλογής τους από το σύνολο των ορθόδοξων χριστιανών της χώρας ή των αντίστοιχων περιφερειών (Μητροπόλεων).

Γ. Σταυρόπουλος

20.12.2017